

Η διδασκαλία της ζωής του Αγίου Νικολάου στο νηπιαγωγείο

Ορθοδοξία / Θρησκευτική Εκπαίδευση

Χριστίνα Τσάκα, Νηπιαγωγός

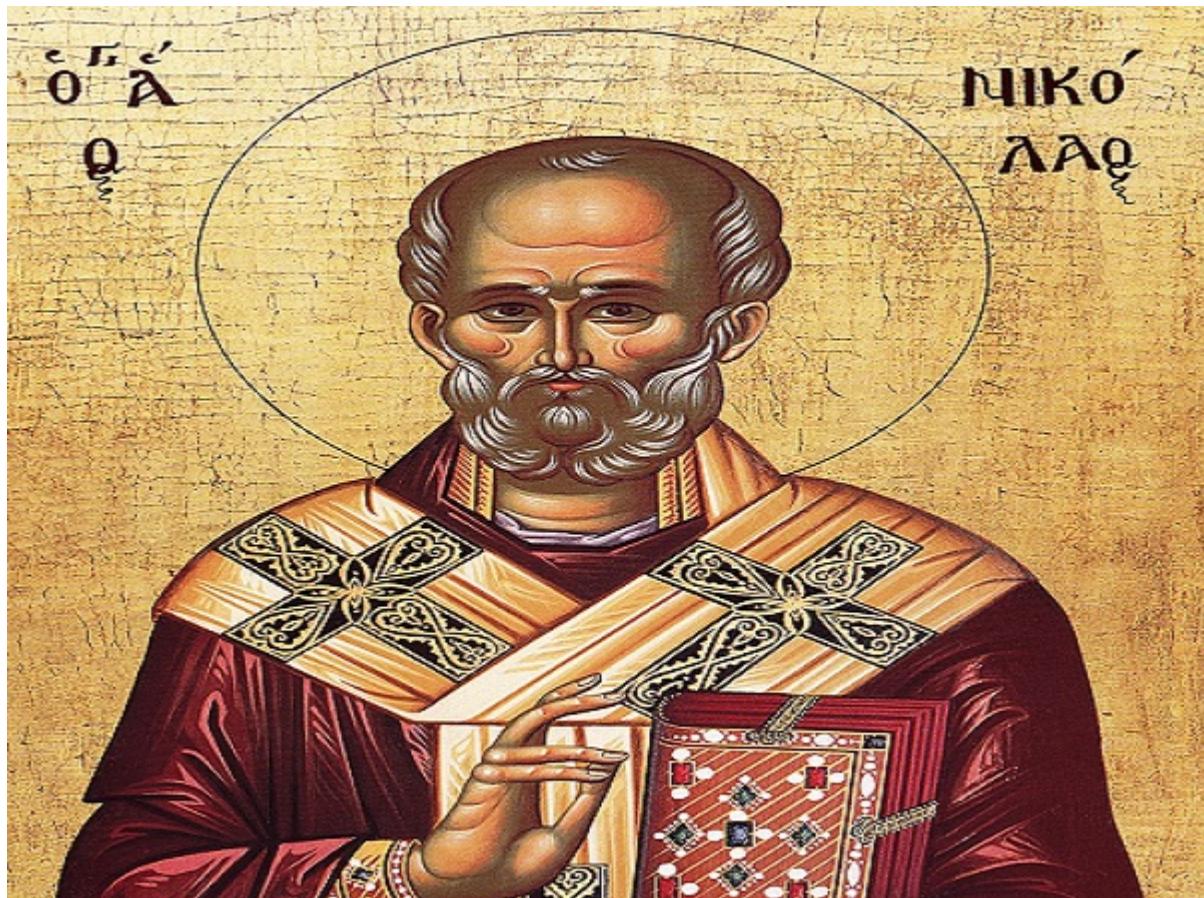
Εισαγωγή

Ως εκπαιδευτικοί πρέπει, γενικά, να θέτουμε ως στόχο την κατάλληλη μετάδοση γνώσεων και αξιών στα παιδιά. Υπό αυτό το πρίσμα, κρίνεται απαραίτητο να τους μεταδώσουμε και θρησκευτικές αξίες.

Στη συγκεκριμένη εργασία θα μας απασχολήσουν οι Άγιοι και συγκεκριμένα ο Άγιος Νικόλαος, και η σχέση που έχουν με την προσχολική ηλικία. Προβληματισμό μας αποτελεί ο τρόπος που αυτοί φαίνονται στα μάτια των παιδιών. Αρχικά, θα αναφερθούμε στη μελέτη των Αγίων, στην ιστορία της εκκλησίας. Στα επόμενα κεφάλαια θα εστιάσουμε στο βίο του Αγίου Νικολάου και στο τρόπο με τον οποίο αναπαριστάται στην εκκλησία, καθώς και στις παραδόσεις σχετικά με τον Άγιο Νικόλαο και στον τρόπο με τον οποίο αυτές τηρούνται σε άλλες περιοχές της χώρας. Τέλος, θα περιγράψουμε με παραστάσεις και διαγράμματα μαθήματος, την πορεία που θα ακολουθήσουμε κατά τη διδασκαλία στο νηπιαγωγείο, του θέματος

αυτού.

Ο απώτερος στόχος μας είναι να αναλύσουμε το συγκεκριμένο θέμα σφαιρικά και να καταστήσουμε σαφές ότι ακόμα και τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας είναι πολύ σημαντικό να διακατέχονται από αξίες, τόσο ηθικές όσο και χριστιανικές.

Οι Άγιοι στην Εκκλησία

Η έννοια του Αγίου

Άγιος ή Όσιος ορίζεται κάποιος άνθρωπος που έχει ανακηρυχθεί από την εκκλησία ότι είναι καθαγιασμένος από το Θεό. Το νεκρό σώμα ενός Αγίου, τα αποκαλούμενα λείψανα, φυλάσσονται σε Εκκλησίες. Προκειμένου να ανακηρυχθεί κάποιος άνθρωπος Άγιος απαιτείται να περάσουν τουλάχιστον 50 χρόνια από το θάνατό του. (Τσάμης Δ., 2008, σελ. 54)

Οι Άγιοι της Εκκλησίας μας δεν είναι υπάρξεις εξωκοσμικές αλλά άνθρωποι ομοιοπαθείς μ' εμάς. Η αγιότητα είναι η ανοιχτή πρόσκληση της Κεφαλής της Εκκλησίας, του Ιησού Χριστού, στη συμμετοχή στον Σταυρό Του ως εχέγγυο της προσωπικής Ανάστασης. Η αγιότητα μπορεί να επιτευχθεί από, αλλά και απευθύνεται σε κάθε άνθρωπο όλων των εποχών.

Οι Άγιοι πήραν την γενναία απόφαση να συ-σταυρωθούν με τον Χριστό (μέσω του

μαρτυρίου του αίματος ή της συνειδήσεως) συντρίβοντας τον «παλαιό άνθρωπο», μέσω της μετάνοιας. Η απόλυτη ένωσή τους με τον Θεό είναι «η ψυχολογία της αγιότητας». Μάλιστα, ο Όσιος Ιουστίνος Πόποβιτς υποστηρίζει:

«Σε κάθε Άγιο ο Κύριος είναι τα πάντα και κάθε τι στην ψυχή του, στην συνείδησή του, στην καρδιά του και στο έργο του»

Για αυτό, λοιπόν, οφείλουμε να τους ακολουθούμε με πιστότητα, ζήλο, αγάπη, πολλή και ταπεινή μαθητική διάθεση, διότι «χωρίς αγάπη για τους Αγίους, η ορθοδοξία κάποιου είναι ακρωτηριασμένη και η αίσθηση προσανατολισμού κλειστή – διότι κάποιος πρέπει να ακολουθεί τα παραδείγματα» (Σεραφείμ Ρόουζ).

Η ανακήρυξη των Αγίων

Ανακήρυξη στην Ορθόδοξη Εκκλησία εννοούμε «την ιδιαίτερη εν Χριστώ αποδοχή και τιμή, που αυθόρμητα αποδίδει το πλήρωμα μίας τοπικής εκκλησίας σε ορισμένα αποθανόντα μέλη της, τα οποία ξεχώρισαν για την αφοσίωσή τους στο Θεό» (Τσάμης Δ., 2008).

Η ανακήρυξη των Αγίων στην Ορθόδοξη Εκκλησία χαρακτηρίζεται από δύο χρονικές περιόδους. Η πρώτη ξεκινά από την αρχή της ύπαρξής της, και καλύπτει όλη την περίοδο μέχρι και τον 15^ο αιώνα ενώ η δεύτερη από τον 15^ο αιώνα μέχρι και σήμερα (Τσάμης Δ., 2008, σελ. 127). Η διαδικασία ανακηρύξεως των Αγίων και εντάξεώς τους στο εορτολόγιο ξεκίνησε στη Ρωσία το 1547, συνεχίστηκε από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Φώτιο Β' και ολοκληρώθηκε από τον Πατριάρχη Αθηναγόρα, το 1955.

Οι

πρώτοι, που έτυχαν της τιμής της αναγνώρισης της αγιότητάς τους, ήταν οι μάρτυρες, τους οποίους τιμούσαν αμέσως μετά τον θάνατό τους. Αυτό γινόταν διότι το μαρτύριο είναι βάπτισμα «όπερ δευτέροις ρύποις ού μολύνεται», κατά τον Άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο. Με όμοιο τρόπο, τιμούσαν και τους ομολογητές, οι οποίοι άνευ θανάτου, αλλά «εν μέσω πολλών βασάνων και καταπιέσεως», ομολογούσαν την πίστη τους. Φυσικά οι μάρτυρες και οι ομολογητές δημιουργούνταν στους διωγμούς, κατά την διάρκεια των οποίων η Εκκλησία στερούνταν την εξωτερική ειρήνη. Δεν συνεπάγεται, όμως, ότι οι Άγιοι του Θεού ανήκουν μόνο σ' αυτές τις δυο τάξεις. Κατά τον Πατριάρχη Φιλόθεο Κόκκινο, σε κάθε εποχή, εμφανίζονται οι δοκιμασμένοι και αγιασμένοι, οι όσιοι πατέρες, οι ποιμένες και διδάσκαλοι της Εκκλησίας, «οι των ομολογητών και μαρτύρων αναίμακτοι ζηλωταί και στεφανίται και λόγοις και πράγμασι».

Η αναγνώριση των Αγίων ήταν πάντοτε αυθόρμητη. Ιδιαίτερα, σε περιπτώσεις στις οποίες ο επίσκοπος ή ο κλήρος έσπευδε στην ανακήρυξη κάποιου Αγίου, χωρίς, όμως, την πρότερη έγκριση όλης της Εκκλησίας, τότε η ανακήρυξη έμενε μια πράξη χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο (Αλιβιζάτου Α., 1948, σελ. 18-52). Ωστόσο, η ανακήρυξη, στην αρχή, είχε τοπικό χαρακτήρα. Δηλαδή, τα ονόματα των Αγίων γράφονταν στα Μαρτυρολόγια - Αγιολόγια, Συναξάρια, Μηνολόγια ή Δίπτυχα. Και με βάση τη φήμη του τιμώμενου Αγίου, η τιμή λάμβανε γενικότερο χαρακτήρα, μέχρι να εγκριθεί από όλη την Εκκλησία.

Πολλές φορές, όμως, η αναγνώριση γινόταν και με επίσημη συνοδική πράξη της Εκκλησίας, όταν βέβαια επρόκειτο να γενικευθεί η τιμή των Αγίων, όπως μας πληροφορεί ο Πατριάρχης Φιλόθεος σε όσα γράφει για τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά. Παρ' όλα αυτά, η πρακτική αυτή δεν καθιερώθηκε για την επίσημη αναγνώριση των Αγίων, ούτε τηρήθηκε μεταγενέστερα. Αντίθετα, οι διάφοροι νεομάρτυρες αναγνωρίστηκαν χωρίς καμιά επίσημη αναγνώριση. Άλλα και όσοι αναγνωρίστηκαν Άγιοι με επίσημη Συνοδική Πράξη, είχαν ήδη τιμηθεί ως Άγιοι υπό του λαού.

(συνεχίζεται)

<http://bitly.com/2czFXsD>